

TEKUĆA NACIONALNA BIBLIOGRAFIJA MONOGRAFIJA U NACIONALNOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI ZAGREB – – POVIJESNI PREGLED I IZRADA *HRVATSKE BIBLIOGRAFIJE*, *NIZA A* – DANAS

IRINA PAŽAMETA

(Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb)

SAŽETAK. Izrada tekuće nacionalne bibliografije monografija u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici Zagreb proizlazi iz zakonske obveze i uloge NSK u trajnom prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradi i dostupnosti publikacija nacionalne zbirke Croatica. Sustavna bibliografska djelatnost u NSK započela je sa suradnjom Hrvatskog bibliotekarskog društva i Sveučilišne knjižnice izradom Popisa knjiga koje su izlazile u Kraljevini Jugoslavije za 1941. godinu. Nastavlja se s Hrvatskom bibliografijom za razdoblje 1941–1944. godine, te s Bibliografijom knjiga tiskanih u NR Hrvatskoj za razdoblje 1945–1950. godine. Nakon više od dvaju desetljeća prekida u izdavanju, 1978. godine izdavanje se obnavlja s Bibliografijom knjiga tiskanih u SR Hrvatskoj, prema ISBD/M-u (Međunarodni standardni opis za monografske publikacije). Osamdesete godine bitno su obilježene: informatizacijom NSK, računalnom obradom podataka primjenom UNIMARC formata, te izradom tekuće bibliografije knjiga prema preporukama IFLA-e usvajanjem, između ostalog, programa UBC (Univerzalna bibliografska kontrola) i UAP (Univerzalna dostupnost publikacija). Međutim, nedostatnost UNIMARC/Bibliographic formata, namijenjenog za strojno čitljivo katalogiziranje, uvođenje UNIMARC/Authorities formata za izradu autorskih zapisa, te njihovo loše povezivanje u bibliografskom smislu, prouzročilo je niz otežavajućih okolnosti pri izradi i izdavanju Hrvatske bibliografije, koja pod tim naslovom dalje izlazi od 1990. godine. Teškoće uvjetovane nemogućnošću pravodobnog rješavanja nekih bitnih pitanja vezanih uz tehnologiju same izrade odrazile su se i u postizanju ažurnosti, kontinuiteta i kvalitete bibliografije. Posljednjih godina, stalnim nastojanjima za iznalaženjem, u zadanim okvirima, odgovarajućih tehničkih i programskih rješenja u Knjižnično-informacijskom sustavu CROLIST, bitno je ubrzano izdavanje nacionalne bibliografije knjiga, poboljšala se njezina kvaliteta, a zaostala građa objavljuje se retroaktivno, u četveromjesečnim kumulacijama. Planira se izdavanje na CD-ROM-u i HTML obliku.

Izrada tekuće nacionalne bibliografije monografija u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici Zagreb proizlazi iz zakonske obveze i uloge NSK u trajnom prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradi i dostupnosti publikacija nacionalne zbirke Croatica. Osim tiskane građe, Croatica uključuje i na druge načine umnoženu građu: audiovizualnu, elektroničku...

Hrvatska bibliografija, Niz A – Knjige, prema utvrđenim kriterijima, obuhvaća dio građe iz nacionalne zbirke.

Analizirajući povijesni pregled tekućih nacionalnih bibliografija knjiga u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, posebno noviji dio od 1979. g. koji je vezan za informatizaciju, prilično jasno može se iščitati problematika njezine izrade. Složen je to sklop poslova i timski rad,

u kojem na završni proizvod – (za sada samo) tiskanu bibliografiju, izravno ili posredno utječu mnogi čimbenici.

Pokušat ću kroz vremenski i faktografski pregled tiskanih bibliografija naznačiti i sve važne utjecaje, od zakonskih, preko stručnih, do informatičko-tehnoloških, o kojima ovisi izrada ove bibliografije.

Svom tom vremenu zajednički su problemi financijske prirode, i o njima, ovom prigrdom, ne bih previše. Važnije su teškoće proizišle iz neshvaćanja prave uloge tekuće nacionalne bibliografije knjiga u našoj sredini – i pritom mislim na neadekvatne pravne odredbe kojima se manje ili više uspješno rješavalo pitanje obveznog primjerka.

Nažalost, dobar dio problema prouzročen je i neshvaćanjem značenja bibliografije u pojedinim vremenskim razdobljima i u samom NSK-u.

Govorim to iz položaja urednika, jer mi je dužnost brinuti o cjelovitosti i kvaliteti tekuće nacionalne bibliografije knjiga, s obzirom na zadanu joj višeznačnu ulogu: registracijsku, obrazovnu, referentnu, statističku i povijesnu.

U kraćemu povijesnom pregledu iznijet ću podatke o tiskanim bibliografijama knjiga, koje su po svojem ustroju, kriterijima i učestalosti izlaženja, tekuće hrvatske nacionalne bibliografije.

Sustavna bibliografska djelatnost u NSK-u, započeta još 1929., rezultirala je svojim izdavačkim prvijencem 1941., izdavanjem *Popisa knjiga koje izlaze u Kraljevini Jugoslaviji*, izrađenim u suradnji HBD-a i Sveučilišne knjižnice. Izišao je svezak 1–2 (siječanj–veljača) za 1941. godinu. Ovu bibliografiju možemo smatrati hrvatskom, jer obuhvaća produkciju iz Banovine Hrvatske i izrađivali su je eminentni hrvatski bibliografi iz Sveučilišne knjižnice.

Započeta suradnja nastavila se izradom *Hrvatske bibliografije knjiga* za razdoblje od siječnja 1941. do travnja 1944. Rađena je na temelju obveznog primjerka prema Zakonu o dužnostnom primjerku, što je bio korak naprijed u shvaćanju uloge i važnosti, kako tadašnje Hrvatske narodne i sveučilišne knjižnice, tako i nacionalne bibliografije knjiga.

Uslijedila je četverogodišnja stanka do 1948., kada počinje izlaziti *Bibliografija knjiga tiskanih u Narodnoj Republici Hrvatskoj*. Izdavač je tadašnji JAZU, a izrađivali su je također stručnjaci iz Sveučilišne knjižnice. Tiskano je pet svezaka, koji obuhvaćaju građu od 1945. do 1950. Posljednji svezak izišao je 1956. *Bibliografija* je izlazila kao *Niz A* u zbirci *Hrvatska bibliografija*.

Nakon prekida od dvadeset i dvije godine, obnovljeno je izdavanje tekuće nacionalne bibliografije knjiga u NSB-u. God. 1978. knjižnica je, pod ravnateljstvom Veseljka Velčića, u okviru svojega tadašnjega petogodišnjeg plana razvoja pokrenula rad na izdavanju tekuće bibliografije knjiga. Objavljeni su svesci 1 i 2 *Bibliografije knjiga tiskanih u SR Hrvatskoj* za 1978., no zbog želje za postizanjem ažurnosti i rješavanja tehničkih problema, prekinulo se izdavanje za tu godinu i prešlo na izdavanje bibliografije za tekuću 1979. Obnavljanjem izdavanja, postavljeni su i kriteriji za uvrštavanje i opis građe koji uz kasnija proširenja vrijede i danas. Tako bibliografija, osim knjiga u uobičajenom smislu, uključuje i kataloge umjetničkih izložaba, grafičke mape, note, zemljopisne karte, atlase, vodiče i izbor iz sitnog tiska. Za izbor i oblik odrednica primjenjivao se *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*, 1. dio, Zagreb 1970. Eve Verone.

U spomenuta dva desetljeća prekida dogodile su se na stručnome knjižničarskom planu bitne promjene. U IFLA-i su sedamdesetih godina razrađeni međunarodni standardi za bibliografski opis (ISBD). Osim toga, shvaćajući složenost, strukturu i funkcije tekućih nacionalnih bibliografija, IFLA je u suradnji s Unescom pokrenula dugogodišnji program kontrole i razmjene bibliografskih informacija pod nazivom Univerzalna bibliografska kontrola (UBC). Putem UBC-a stvorila bi se mogućnost uspostavljanja međunarodne bibliografske mreže, kao cjelovitoga sustava kojega čine nacionalni dijelovi. Svaka pojedina zemlja, prema tome, ostvaruje svoj nezavisni podstav – svoju Nacionalnu bibliografsku kontrolu (NBC). Osnovni je preduvjet za uključivanje u UBC efikasno ostvarivanje Nacionalne bibliografske kontrole. Na 1. međunarodnoj konferenciji o nacionalnim bibliografskim službama u Parizu 1977., donesene su sljedeće preporuke:

1. izrada bibliografije prema obveznom primjerku,
2. uključivanje nacionalne produkcije prema kriterijima nacionalnog bibliografskog centra,
3. upotreba ISBD-a za formalni opis građe,
4. razvrstavanje građe prema jednom od svjetski usvojenih stručnih rasporeda (UDK, DDK...),
5. ažurnost u izlaženju,
6. računalna obrada podataka.

Bibliografije za 1978. i 1979. pridržavaju se IFLA-inih preporuka, osim stručnog rasporeda građe (koristio se Stručni raspored NSK) i osim računalne obrade.

Dakle, obvezni primjerak reguliran je Zakonom o bibliotečnoj djelatnosti i bibliotekama iz 1973., doneseni su kriteriji za odabir građe (sadržaj) i rabio se ISBD.

Problem ažurnog izlaženja zbog savladavanja zaostataka i drugih razloga koji će biti navedeni poslije ostaje i danas.

U bibliografiji za 1980. godinu prvi se put u NSK-u primjenjuje UDK za stručni raspored građe, čime je ispunjena još jedna bitna preporuka IFLA-e.

Automatizirana obrada podataka, najzahtjevnija i posljednja neispunjena preporuka IFLA-e, ostvarena je u bibliografiji za 1981. godinu, tiskanoj 1984. To je ujedno i prva hrvatska automatizirana bibliografija.

Primjena informacijske tehnologije u NSK-u nesumnjivo je označila viši stupanj u razvoju Knjižnice. Međutim, automatizacija nije bila u to doba lakorješiv problem, pa je nakon svezaka 1–3 za 1984. opet uslijedio višegodišnji prekid u izdavanju.

Bez obzira na izostanak izdavanja, važno je napomenuti da su svi zapisi uneseni u bibliografsku bazu podataka NSK te su tako dostupni i pretraživi.

Izdavanje tekuće bibliografije ponovo se pokreće ratne 1991. izdavanjem *Bibliografije knjiga tiskanih u Hrvatskoj*, s građom za 1991. Od broja 2 mijenja naziv u današnji – *Hrvatska bibliografija, Niz A – Knjige*. To je sasvim novo poglavlje, jer su mu prethodile značajne stručne i informatičke promjene. Kako je informatizacija velikoga knjižnog i informacijskog centra poput NSK kompleksan problem, osvrnut ću se na to u daljnjem tekstu.

Potrebno je prije toga naglasiti promjenu, tj. proširenje temeljnoga kriterija za izradu tekuće nacionalne bibliografije knjiga, iznijeti neke činjenice o zakonskoj regulativi obvez-

nog primjerka i njezinu ispunjavanju, kao i o ostalim načinima nabave građe. Sve su to čimbenici koji najizravnije utječu na cjelovitost ove bibliografije.

Treba reći da je *Hrvatska bibliografija, Niz A*, sve do građe za 1992. bila u užem smislu nacionalna, jer je bibliografsku kontrolu obavljala samo unutar svojih državnih granica, uključujući i publikacije naših nakladnika koje su tiskali izvan Hrvatske.

Kriterij za odabir građe proširuje se 1992. i u *Bibliografiju* ulaze: publikacije, autori kojih su Hrvati – neovisno o tome gdje je publikacija tiskana i na kojem jeziku, sve publikacije napisane na hrvatskom jeziku – bez obzira na nacionalnost autora i mjesto izdanja, te sve publikacije hrvatskih nakladnika – bez obzira na sjedište.

Tako je i izdavačka djelatnost hrvatskog iseljenništva od 1945. u Hrvatskoj sustavno zanemarivana i prešućivana, sada uvrštena u tekuću nacionalnu bibliografiju. Manje je poznato da je i takva građa, od 1945. pa sve do 1990., na razne načine tajno dostavljana u NSK, pomno skrivana od javnosti, i davana na korištenje samo u iznimnim slučajevima. Dio je zaplijenjen pri carinskim pregledima, no NSK je ipak prikupio i sačuvao određen broj publikacija s tadašnjih crnih lista. Spomenut ću između ostalih: Vinka Nikolića, Antu Kordića, Georga J. Prpića, Branka Franolića, Vinka Grubišića, Karla Mirtha, od kojih su se neki bavili i značajnim bibliografskim radom, koji su svojim izuzetno vrijednim donacijama u posljednjih desetak godina i ranije, pomogli da se obogati Zbirka iseljeničkog tiska u nacionalnom fondu Croatica, pa tako i Hrvatska bibliografija. Upozorit ću na vrijedan bibliografski izvor, *Hrvatski iseljenički tisak – Katalog knjiga*, koji uključuje knjige od 1945–1992., objavljen 1992. pod glavnim uredništvom Branka Hanža.

Za cjelovitost *Niza A Hrvatske bibliografije* od najveće je važnosti zakonsko reguliranje pritjecanja obveznog primjerka. Spomenut ću na početku važnije pravne odredbe kojima se reguliralo dostavljanje obveznog primjerka u NSK.

Naredbom Ministarskog vijeća od 5. srpnja 1919., tadašnja Sveučilišna knjižnica dobiva pravo na cjelovit obvezni primjerak od tiskara.

Međutim, Zakon o štampi od 6. kolovoza 1925. reducirao je to pravo samo na dostavu novina i časopisa, također od tiskara. Nove su knjige ipak dostavljane u Knjižnicu od državnih odvjetništava i policijskih vlasti iz manjih mjesta.

24. kolovoza 1942. donesen je Zakon o dužnostnom primjerku koji dostavu obveznog primjerka propisuje i tiskarima i nakladnicima.

Rješenjem ministra prosvjete od 7. studenog 1945. i Uredbom o obveznom primjerku, Knjižnica je potvrđena kao središnja hrvatska i glavna depozitarna knjižnica.

Prvi Zakon o bibliotekama u Hrvatskoj stupa na snagu 7. prosinca 1960. Taj zakon propisuje da je svaka privredna organizacija u Hrvatskoj koja obavlja tiskarsku djelatnost dužna dostaviti po 12 primjeraka u NSB. Ako tiskanu ili na neki drugi način umnoženu građu nisu izradile spomenute organizacije, obvezni primjerak mora dostaviti izdavač.

Pravo na obvezni primjerak potvrdio je i Zakon o bibliotečnoj djelatnosti i bibliotekama, koji je stupio na snagu 10. srpnja 1973. Po tom zakonu, Knjižnica je primala 15 primjeraka knjiga od tiskara. Ako je hrvatski izdavač tiskao publikacije u inozemstvu, morao je 15 primjeraka dostaviti u NSB, a ako je tiskao u nekoj drugoj republici bivše Jugoslavije, dužan je bio dostaviti 1 primjerak.

Promjenu u konceptu donosi Zakon o knjižnicama, izglasan 19. rujna 1997., koji određuje da 9 primjeraka u NSK dostavljaju nakladnici.

I prošla i sadašnja zakonska odluka, prema mojoj procjeni, manjkave su. Tiskare su iz različitih razloga izbjegavale tu obvezu. Katkad je to bilo nepoznavanje propisa, zatim sku-poća knjiga, a katkad nebriga ili neshvaćanje značenja zakona.

S vrlo sličnim razlozima sada i neki nakladnici izbjegavaju tu obvezu, iako su prethod-ne analize pokazale da bi taj način prikupljanja trebao biti djelotvorniji.

Zanimljiv je u tom smislu Zakon o dužnostnom primjerku iz 1942. koji je obvezni primjerak određivao i nakladniku i tiskaru.

Da bi se osiguralo potpuno pritičanje obveznog primjerka, a time i cjelovitost *Niza A*, potrebno je organizirati daleko djelotvorniju suradnju i dogovor s udrugama nakladnika i tiskara, i tek tada donijeti svima odgovarajuću zakonsku odredbu.

Osim preko institucije obveznog primjerka, Knjižnica nabavlja građu za nacionalni fond kupnjom, darom ili zamjenom. Kupnja knjiga iz ranijih godina vrlo je vrijedan način upotpunjavanja fonda, no nažalost i ograničen skromnim financijskim sredstvima.

Kako su informatičko-tehnički problemi konstanta koja je obilježila osamdesete i deve-desete godine u izdavanju nacionalne bibliografije knjiga, te svakako zaslužuju poseban osvrt.

Automatizacija, tj. računalna obrada podataka, trenutačno je jedan od čimbenika koji najviše utječu na kvalitetu bibliografije i ažurnost u izdavanju.

Osamdesete godine donijele su u knjižničarskoj struci daljnje bitne promjene. Razvijani su postojeći standardi za formalni opis i iznalažena nova rješenja za ujednačavanje biblio-grafske prakse u svijetu. Najznačajnije je svakako donošenje UNIMARCA, univerzalnog formata za strojno čitljivo katalogiziranje. Prvo je izrađen UNIMARC Bibliographic, format za bibliografski zapis, a kasnije i UNIMARC Authorities, format za strojno čitljivo katalogi-ziranje preglednih kataložnih jedinica i uputnica.

Hrvatsko izdanje priručnika za UNIMARC izlazi 1989. te je on, nakon što je u njega implementiran *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*, prihvaćen kao nacional-ni standard.

Početkom devedesetih uz bibliografsku bazu NSK, u Knjižnično-informacijski sustav CROLIST, uvodi se i baza preglednih kataložnih jedinica i uputnica – normativna datoteka autora, bazirana na formatu UNIMARC Authorities, iako nije objavljeno njegovo hrvatsko izdanje. Normativna datoteka se preko autora (odrednica) povezuje sa zapisima u biblio-grafskoj bazi, i tako najizravnije utječe na podatke u njoj, a time i na tiskanu bibliografiju kao jedan od produkata.

Temeljni je problem u tome što su i Pravilnik i UNIMARC A i UNIMARC B priređeni za izradu kataloga, a ne bibliografija. Katalog i bibliografija su jednostavno dvije različite koncepcije, od kojih je bibliografija daleko kompleksnija. Pravilnik, naročito u prvom dijelu koji rješava pitanje odrednica i redalica, u razmjerno velikom broju slučajeva danas ne daje zadovoljavajuća rješenja i zbog toga zahtijeva preinake. Osim dijela odrednica, Pravilnikom nije riješeno ni pitanje pomoćnih bibliografskih jedinica u kazalima.

Nedostatnost obaju formata UNIMARC-a te njihova, u bibliografskom smislu, loša po-vezanost očitava se u potpunosti i točnosti bitnog dijela bibliografije – kazalima. Ona se danas u velikom dijelu nažalost moraju ručno korigirati i dopunjavati što bitno otežava izra-du i usporava izdavanje. Iako sam od početka implementacije Pravilnika u UNIMARC, i

UNIMARC-a u CROLIST upozoravala na programske nedostatke, moje primjedbe nisu uvijek imale utjecaja, a kod nekih važnih programskih rješenja nisam konzultirana.

U posljednje se vrijeme, ipak, nastoje u zadanim okvirima pronaći odgovarajuća tehnička i programska rješenja, pa je bitno poboljšana kvaliteta tiskane bibliografije knjiga i ubrzano je njezino izdavanje. Tako je samo u protekloj i ovoj godini tiskano dvadeset brojeva, a šest je brojeva priređeno za tisak, što dosad nije bio slučaj, naročito ako uzmemo u obzir i povećanje knjižne produkcije. Postizanju ažurnosti svakako ne pogoduje ni činjenica da NSK građu za određenu kalendarsku godinu počinje primati tek sredinom 1. tromjesečja i nastavlja u idućoj godini. Nedostavljeni primjerci identificiraju se uporedo s tekućim poslom i šalju se reklamacije njihovim nakladnicima. Zaostala se građa uspješno objavljuje retroaktivno, u četveromjesečnim kumulacijama. Planiraju se i izdanje na CD-ROM-u i mrežna verzija.

Problematika koju sam navela nije naša posebnost. S istim ili sličnim problemima susreću se i drugi bibliografski centri u svijetu, što je pokazala i 2. međunarodna konferencija o nacionalnim bibliografskim službama, 25–27. studenog 1998. u Kopenhagenu. Posebna pažnja posvećena je legislativi obveznog primjerka, a i ostale ranije preporuke detaljnije su razrađene.

Iako je u izradu kvalitetne tekuće nacionalne bibliografije knjiga uloženi velik trud, ostalo je još mnogo rada u samom NSK-u, u suradnji s drugim knjižnicama i ustanovama, do postizanja što boljih programskih rješenja i izrade bibliografija za neobjavljena godišta. Svakako ohrabruju pozitivni pomaci u uvažavanju stručnih primjedbi pri doradi programa i organizaciji rada. Ako se o ulozi tekuće nacionalne bibliografije knjiga povede računa i u zakonodavnim tijelima, nadam se da će biti izrađen i cjelovit koncept nacionalne bibliografije te će ona, kao potpuna i točna, biti nezaobilazna referentna publikacija cjelokupnoj kulturnoj i znanstvenoj javnosti.

LITERATURA

Bell, Barbara L. An annotated guide to current national bibliographies. – 2nd completely revised ed. – München: Saur, 1998.

Bibliografija knjiga tiskanih u Narodnoj Republici Hrvatskoj. Knj. 1 (1945/1946) – Knj. 5(1950). – Zagreb: JAZU, 1948–1956.

Bibliografija knjiga tiskanih u SR Hrvatskoj. 1 1978 – 1/10 1981. – Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1978–1984.

Functional requirements for bibliographic records: final report. IFLA Study on the Functional Requirements for Bibliographic Records; approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing. – München: Saur, 1998.

Horvat, Aleksandra. Nacionalna tekuća bibliografija u službi Univerzalne bibliografske kontrole // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 43/2000, 1–2, 1–8

Hrvatska bibliografija. God. 1, 1/4 (siječanj-travanj) 1941 – 4, 1/4 (siječanj-travanj) 1944. – Zagreb: Hrvatska državna tiskara (Nakladni dio): Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1941–1944.

Hrvatska bibliografija, Niz A – Knjige. 1991–1998. i 1/2 2000. – Zagreb: Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1991–2000.

International Congress on National Bibliographies, Paris, 1977. Final report. Paris : Unesco, 1978.

Manual on bibliographic control. Compiled by the IFLA, International Office for UBC. – Paris: Unesco, 1983.

Popis knjiga koje izlaze u Kraljevini Jugoslaviji. 1, 1/2 (siječanj–veljača) 1941. – Zagreb Nakladni zavod Banovine Hrvatske: Društvo bibliotekara Hrvatske, 1941.

Pravilnik za UNIMARC. Priredila Mirna Willer. – Zagreb: Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1989.

UNIMARC / Authorities: universal format for authorities. Recommended by the IFLA Steering Group on a UNIMARC Format for Authorities; approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and Information Technology. – München: Saur, 1991.

Verona, Eva. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1, 2. izmijenjeno izd. 1986, Dio 2, 1983. – Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983–1986.

Vjesnik bibliotekara Hrvatske. God. 6/1960, 1–2, 85–87; 19/1973, 1–4, 155–163; 40/1997, 3–4, 205–225; 42/1999, 1–4, 92–96.

THE CURRENT NATIONAL BIBLIOGRAPHY OF MONOGRAPHS IN THE NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY ZAGREB – A HISTORICAL REVIEW AND THE CREATION OF THE CROATIAN BIBLIOGRAPHY, SERIES A – TODAY

SUMMARY. The creation of a current national bibliography of monographs in the National and University Library Zagreb is a legal obligation of the library in the permanent collecting, protection, preservation, processing, and accessibility of the publications in the national collection *Croatica*. Systematic bibliographic activities in the National and University Library started by its collaboration with the Croatian Library Society, resulting in the publication of the *List of Books* published in the Kingdom of Yugoslavia in 1941. The activity continued with the *Croatian Bibliography* for the 1941–1944 period, and the *Bibliography of Books Published in the NR Croatia* for the 1945–1950 period. After an interruption of over two decades, publication continued in 1978 with the *Bibliography of Books Published in the SR Croatia*, according to ISBD/M. The eighties were marked by the informatization of the Library, computerized data processing in the UNIMARC format, and the creation of a current bibliography of books according to the IFLA recommendations through the acquisition of the UBC and UAP programs. However, the shortcomings of the UNIMARC/Bibliographic format, intended for machine-readable cataloging, the introduction of the UNIMARC/Authorities format for creating author texts, and their poor compatibility in the bibliographic sense, caused a series of difficulties in the creation of the *Croatian Bibliography*, published under this title from 1990. The difficulties caused by the incapability of timely solving some essential problems related to the technology of production were also reflected in the promptness, continuity, and quality of the bibliography. In the recent years, the constant efforts to find the appropriate technological and program solutions in the Library-IT system CROLIST, the publication of the national bibliography of books was markedly accelerated, its quality improved, and back materials are published retroactively, in four-month cumulations. CD-ROM and HTML editions are being planned.